

แนวปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ และมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน เช่น การผ่อนคลายหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนเงินออกนอกประเทศ การป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม รวมทั้งการยกระดับการตรวจสอบธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ขาเข้า ตลอดจนการผ่อนคลายการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินบาทของสถาบันการเงินกับผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามที่กำหนด (Non-resident Non-financial Institution : NR Non-FI) ซึ่งสถาบันการเงินรู้จักดีพอ (Know Your Business) ว่ามีการค้าการลงทุนในประเทศไทย หรือมีการชำระหรือรับชำระเงินบาทตามที่กำหนด

เพื่อรองรับการปรับปรุงหลักเกณฑ์ข้างต้น ธปท. ได้จัดทำ “แนวปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ” (แนวปฏิบัติฯ) ขึ้น เพื่อชักชวนให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเป็นมาตรฐานทางปฏิบัติสำหรับธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) ในการให้บริการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศกับลูกค้า¹ อนึ่ง ภายใต้แนวปฏิบัติฯ นี้ ธพ. อาจเรียกเอกสารหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้าได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธปท. กำหนด

แนวปฏิบัติ

แนวปฏิบัติฯ ภายใต้กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน และหลักเกณฑ์มาตรการป้องกันฯ สำหรับ NR Non-FI นี้ แบ่งเป็น 4 หมวด ได้แก่

หมวดที่		ลูกค้า Resident	ลูกค้า NR
1	แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (FX exposure) ของลูกค้า Resident	/	
2	แนวทางการทำ Know Your Business (KYB) เพื่อยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรมกับลูกค้า	/	/ (เฉพาะ NR Non-FI ภายใต้หลักเกณฑ์มาตรการป้องกันฯ สำหรับ NR Non-FI)
3	แนวทางการขาย หรือให้ถอนเงินตราต่างประเทศของลูกค้า Resident เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ และการตรวจสอบกรณีธุรกรรมที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ที่มีเงื่อนไข ² หรือ	/	

¹ ลูกค้า หมายถึง ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ (Resident) และบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident : NR)

² เช่น กรณีการส่งเงินไปชำระค่า DA ให้แก่ NR โดย ธพ. ต้องตรวจสอบว่าผู้ซื้อ FX เป็นกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคลภายใต้เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต.

หมวดที่		ลูกค้า Resident	ลูกค้า NR
	วัตถุประสงค์ที่ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน ³ (negative list)		
4	แนวทางการรับซื้อ หรือรับฝากเงินตราต่างประเทศของลูกค้า Resident ที่ได้รับจากต่างประเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์ watchlist ⁴	/	
5	แนวทางการให้บริการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้า	/	/

หมวดที่ 1 แนวทางการพิจารณาความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (FX exposure) ของลูกค้า Resident

FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนด (ในข้อ 1.4) ของลูกค้า ที่ ธพ. สามารถใช้รองรับ การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศทันที (spot) และธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (hedging) ให้หมายรวมถึง

1.1 การรับหรือจ่ายเงินกับต่างประเทศ เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งต้องไม่ใช่วัตถุประสงค์ negative list เช่น

- (1) ค่าสินค้าบริการ
- (2) เงินลงทุนโดยตรง
- (3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ
- (4) เงินกู้ยืม

1.2 การรับจ่ายกับ ธพ. เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น

- (1) เงินกู้ยืมสกุลเงินตราต่างประเทศและค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง
- (2) การชำระเงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศ
- (3) การชำระเงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

1.3 การรับหรือจ่ายเงินกับ Resident เพื่อชำระหรือรับชำระเงินตราต่างประเทศ ภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจหรือความจำเป็นของลูกค้าที่มีความเชื่อมโยงกับ

³ วัตถุประสงค์ที่ต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน (negative list) ได้แก่ (1) ซื้อขาย FX/THB และอนุพันธ์เกี่ยวกับ FX/THB กับต่างประเทศ (2) ชำระค่าทองคำที่ซื้อจากต่างประเทศโดยไม่มีการนำเข้าทองคำมาในประเทศ

⁴ วัตถุประสงค์ watchlist ประกอบด้วย (1) รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ไทย (2) รายได้จากการขายสินทรัพย์ดิจิทัล (3) เงินทุนจากต่างประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ 3.1 เงินลงทุนในกิจการในเครือ/สาขา 3.2 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ 3.3 เงินกู้/ให้กู้ และ 3.4 เงินส่วนต่างธุรกรรมอนุพันธ์ และ (4) เงินตราต่างประเทศที่ได้จากแหล่งที่มาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ 4.1 การรับค่าสินค้า 4.2 การรับค่าบริการ รายได้ และเงินโอนและบริจาค 4.3 เงินลงทุน 4.4 ธนบัตรและเงินฝาก

ต่างประเทศ แต่ต้องไม่ใช่วัตถุประสงคใน negative list ทั้งนี้ ภาะระดังกล่าวจะกำหนดราคาเป็นเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทก็ได้ เช่น

(1) ค่าสินค้าหรือบริการ เช่น

- การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีการส่งผ่านความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนในห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) ของผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า เช่น วัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ไฟฟ้า
- การซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีราคาอ้างอิงตามตลาดโลก เช่น น้ำมัน ปิโตรเคมี แร่โลหะ
- การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีการตั้งราคาเป็นเงินตราต่างประเทศตามวิธีปฏิบัติสากล เช่น ค่าบริการสนามบิน
- การซื้อขายสินค้าหรือบริการที่มีธุรกรรมหรือสัญญาเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เช่น ค่าบริการก่อสร้างหรือซ่อมบำรุงที่ต้องนำเข้าอุปกรณ์หรือใช้ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เงินเดือนของครูโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

(2) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศที่เปิดในประเทศไทย (บัญชี FCD)⁵

(3) กรณีอื่น ๆ เช่น

- การออกตราสารสกุลเงินตราต่างประเทศที่มีการระดมทุนในไทย และจ่ายเงินต้น/ดอกเบี้ยแก่ผู้ลงทุนเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
- การลงทุนโดยตรงระหว่าง Resident เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
- การจ่ายหรือรับเงินปันผลเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ
- ธุรกรรมอื่น ๆ ที่ ธพ. พิจารณาจากกระบวนการ KYB แล้วว่ามีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศหรือลูกค้ามีความจำเป็นต้องชำระเป็นเงินตราต่างประเทศ และไม่ใช่วัตถุประสงคใน negative list

1.4 ธุรกรรมตามที่กำหนด ได้แก่

(1) Currency mismatch ของงบการเงิน ที่ต้องการแปลงสกุลเงินที่บันทึกในงบการเงินทั้งหมดหรือบางส่วน (Balance sheet hedge) เช่น

- การจัดทำงบการเงินรวมกับบริษัทแม่ในต่างประเทศ (consolidated financial statement)
- การแปลงรายได้หรือรายจ่ายให้สอดคล้องกับสกุลเงินหลักที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท (functional currency) ตามงบการเงิน

⁵ บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (บัญชี FCD) ถือเป็น FX exposure ตามที่กำหนด ซึ่งสามารถซื้อ FX forward ฝากเข้าบัญชี FCD และขาย FX forward จากเงินในบัญชี FCD

(2) การแปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ตัวอย่างการแปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ เช่น การทำธุรกรรม Cross currency swap (CCS) แปลงหนี้สกุลเงินบาทเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับรายรับในอนาคต

1.5 ประเมินการของภาระและธุรกรรมตามที่กำหนดข้างต้นที่ไม่ใช่ค่าทองคำ โดยไม่จำกัดระยะเวลาประมาณการ เช่น ประมาณการค่าสินค้าบริการ ประมาณการเงินลงทุนที่บอร์ดนอนุมัติแล้วแต่ยังไม่มีเอกสารหลักฐาน

ทั้งนี้ ธพ. ต้องพิจารณาการให้วงเงินธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้าให้สอดคล้องกับ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนดด้วย โดยลูกค้าสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศโดยใช้ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนดของกิจการในเครือ⁶ ในประเทศมารองรับได้ด้วย

หมวดที่ 2 แนวทางการทำ Know Your Business (KYB) เพื่อยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม⁷กับลูกค้า (เอกสารหลักฐาน)

2.1 กระบวนการ Know Your Business (KYB)

2.1.1 KYB สำหรับลูกค้า Resident คือ กระบวนการที่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ซึ่งต้องสอดคล้องกับ FX exposure หรือธุรกรรมตามที่กำหนด โดยต้องไม่ใช่วัตถุประสงค์ negative list โดยข้อมูลขั้นต่ำของลูกค้า (minimum requirement) ที่ ธพ. ควรทราบจากกระบวนการ KYB ได้แก่

- (1) ลักษณะหรือประเภทการประกอบธุรกิจ และ
- (2) ภาระหรือความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของลูกค้า

2.1.2 KYB สำหรับลูกค้า NR Non-FI คือ กระบวนการที่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมเงินบาท ซึ่งต้องสอดคล้องกับภาระรับหรือจ่ายเงินบาทอันเกิดจากการค้าการลงทุนในประเทศ หรือภาระตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์มาตรการป้องกันฯ สำหรับ NR Non-FI (THB exposure) โดยในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศแหล่งที่มาของเงินบาทของลูกค้า NR ต้องไม่ได้มาจากวัตถุประสงค์ negative list ก่อน ธพ. จะขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ลูกค้า (ลูกค้าซื้อเงินตราต่างประเทศ) โดยข้อมูลขั้นต่ำของลูกค้า (minimum requirement) ที่ ธพ. ควรทราบจากกระบวนการ KYB ได้แก่

- (1) ลักษณะหรือประเภทการประกอบธุรกิจ และ
- (2) ภาระหรือความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของลูกค้า

⁶ กิจการในเครือ หมายถึง (1) กิจการแม่ กิจการย่อย และกิจการร่วม ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงสาขาของกิจการแม่ กิจการย่อย หรือกิจการร่วมด้วย หรือ (2) กิจการที่มีบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นหรือเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป เป็นบุคคลเดียวกัน หรือ (3) กิจการที่มีกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทเป็นชุดเดียวกัน

⁷ เอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม หมายถึง เอกสารประกอบการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ และเอกสารแสดงภาระประกอบ underlying

2.2 ตัวอย่าง ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB

- (1) ลูกค้ากลุ่มที่มีวงเงิน ถือเป็นลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้ว เนื่องจาก ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำ (minimum requirement) ของลูกค้าจากกระบวนการให้วงเงิน เช่น วงเงินรองรับการทำธุรกรรม FX hedging และวงเงิน trade finance รองรับการทำธุรกรรมของลูกค้า Resident ที่มีการทำธุรกรรมกับต่างประเทศ (นำเข้า/ส่งออก) หรือธุรกรรมของลูกค้า NR Non-FI ที่มีกับประเทศไทย
- (2) ลูกค้ากลุ่มที่ไม่มีวงเงิน หมายถึง ลูกค้าที่ไม่มีวงเงินตามข้อ 2.2 (1) แต่ ธพ. รู้จักและเข้าใจลักษณะธุรกิจลูกค้า Resident ที่เกี่ยวข้องกับการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ หรือลูกค้า NR Non-FI ที่เกี่ยวข้องกับการธุรกรรมเงินบาท ตามแต่กรณี โดย ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำ (minimum requirement) ของลูกค้าตามที่กำหนดในข้อ 2.1.1 หรือตามที่กำหนดในข้อ 2.1.2 จากวิธีการต่าง ๆ เช่น
 - (1) กรณีลูกค้าเดิม ธพ. ทราบข้อมูลขั้นต่ำผ่านข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้าในอดีต (track record) อย่างน้อย 1 ปี หรือ
 - (2) กรณีลูกค้าใหม่ หาก ธพ. มีกระบวนการ KYB ที่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีวงเงิน และมีการเรียกเอกสารหลักฐานในครั้งแรก ให้ถือว่าลูกค้าดังกล่าวผ่านกระบวนการ KYB แล้ว

2.3 แนวทางการทำธุรกรรมของ ธพ. กับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB

- (1) การรับทำธุรกรรมกับลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้ว
 - กรณีวัตถุประสงค์ที่เคยผ่านกระบวนการ KYB: ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน
 - กรณีวัตถุประสงค์ใหม่ที่ไม่ใช่กรณีที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ที่มีเงื่อนไขหรือวัตถุประสงค์ negative list ซึ่ง ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม: ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

อนึ่ง ในกรณีที่ ธพ. เห็นสมควร ธพ. อาจเรียกเอกสารหลักฐานหรือสอบถามลูกค้าเพิ่มเติมได้ตามแต่กรณี เพื่อให้การทำธุรกรรมสอดคล้องกับหลักการทำธุรกรรมตามที่ ธพท. กำหนด

- (2) ธพ. ต้องมีการติดตาม ทบทวน ปรับปรุงข้อมูลการทำธุรกรรมของลูกค้าที่ตนให้บริการให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการทำธุรกรรม FX ของลูกค้าที่อาจเปลี่ยนแปลงไปภายใต้กระบวนการ KYB

ทั้งนี้ การรับทำธุรกรรมกับลูกค้า ให้ ธพ. พิจารณาจากวัตถุประสงค์การทำธุรกรรมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ในกรณี ธพ. พบความผิดปกติเกี่ยวกับมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้า หรือการทำธุรกรรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ สามารถสอบถามหรือเรียกเอกสารหลักฐานจากลูกค้าได้เพิ่มเติมตามแต่กรณีที่เห็นสมควร

2.4 การยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรม

- (1) ในกรณีที่ลูกค้า ธพ. ผ่านกระบวนการ KYB ตามหลักการข้อ 2.1 แล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียกเอกสารหลักฐาน อย่างไรก็ดี สำหรับลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB ให้เรียกเอกสารหลักฐาน โดยหากเป็นลูกค้า Resident ให้เรียกเอกสารหลักฐานสำหรับธุรกรรมตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า
- (2) ประเภทธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐาน
- กรณีลูกค้า Resident ที่ผ่านกระบวนการ KYB ทำธุรกรรม⁸ ดังต่อไปนี้
 - การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX hedging)
 - การซื้อเงินตราต่างประเทศ
 - การขายเงินตราต่างประเทศ
 - การถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชี FCD
 - การรับฝากเงินตราต่างประเทศเข้าบัญชี FCD
 - การฝากเข้าบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident baht account)
 - การกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ
 - การยกเว้นการนำเงินได้เงินตราต่างประเทศกลับเข้าประเทศ (repatriation) หรือไม่ขายไม่ฝาก และโอนไปชำระภาระ
 - กรณีลูกค้า NR Non-FI ที่ผ่านกระบวนการ KYB ทำธุรกรรม ดังต่อไปนี้
 - การบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX hedging)
 - การซื้อเงินตราต่างประเทศ
 - การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินบาทอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์มาตรการป้องกันปรามฯ สำหรับ NR Non-FI เช่น การขอสินเชื่อสกุลเงินบาทจาก สง. เพื่อการค้าการลงทุนในประเทศ

หมวดที่ 3 แนวทางการขายหรือให้ถอนเงินตราต่างประเทศของลูกค้า Resident เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ และการตรวจสอบกรณีธุรกรรมที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ที่มีเงื่อนไข หรือเป็นวัตถุประสงค์ negative list⁹

เมื่อลูกค้าต้องการซื้อหรือถอนเงินตราต่างประเทศเพื่อโอนไปต่างประเทศ ธพ. ควรมีแนวทางในการดำเนินการตรวจสอบวัตถุประสงค์ที่มีเงื่อนไขหรือเป็นวัตถุประสงค์ negative list และเรียกเอกสารหลักฐาน ดังนี้

⁸ กรณีซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อฝากเข้าบัญชี FCD หรือโอนระหว่างบัญชี FCD เป็นกรณีที่ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

⁹ กรณีการทำธุรกรรมกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ หรือฝากเงินบาทเข้าบัญชี Non-resident Baht Account (NRB) เพื่อโอนเงินไปต่างประเทศ ให้นำแนวทางตามหมวดที่ 3 นี้มาปฏิบัติด้วย

^{1/} เช่น การส่งเงินไปชำระค่า DA ให้แก่ NR โดยกองทุนรวมและกองทุนส่วนบุคคลภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ด.

²⁷ หนังสือรับรองของผู้ลงทุน บุคคลรายย่อย หรือตัวแทนการลงทุน (ตามแต่กรณี) โดยกรณีตัวแทนการลงทุนเป็นผู้ซื้อหรือแลกเปลี่ยน FX แทน ให้เรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องด้วย

1. เมื่อลูกค้าแจ้งวัตถุประสงค์การทำธุรกรรมแล้ว ให้ ธพ. ดำเนินการดังนี้

1.1 กรณีวัตถุประสงค์ใน negative list ให้ลูกค้ามาขออนุญาตจาก รพท. ก่อน รพ. รับทำธุรกรรม

1.2 กรณีวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่ negative list ให้ ธพ. พิจารณาวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมว่าเข้าข่ายกรณี 2.1 กรณีทั่วไป 2.2 กรณีที่ ธพ. ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม 2.3 กรณีการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือ 2.4 กรณีค่าทองคำ (ตามภาพ) โดย ธพ. ควรมีระบบงานหรือกระบวนการภายในที่เพียงพอในการตรวจสอบ โดยสามารถใช้ดุลยพินิจประกอบการพิจารณาตรวจสอบและดำเนินการอย่างดีที่สุด (best effort) เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. กรณีที่วัตถุประสงค์การทำธุรกรรมของลูกค้าไม่ใช่ negative list ให้ดำเนินการตามแต่ละกรณี ดังนี้

2.1 กรณีทั่วไป ดำเนินการตามข้อ 2.4 ในหมวดที่ 2

ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB	ลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB
-	• น้อยกว่า 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า ไม่เรียกเอกสารหลักฐาน • ตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า เรียกเอกสารหลักฐาน

2.2 กรณีที่ ธพ. ต้องเรียกเอกสารหลักฐานเพื่อตรวจสอบเพิ่มเติม¹⁰ ก่อนรับทำธุรกรรมกับลูกค้าในแต่ละกรณีดังนี้

(1)การฝากเข้าบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของตนในต่างประเทศ ให้ตรวจสอบ ดังนี้

¹⁰ อ้างอิงการเรียกเอกสารหลักฐานประกอบการทำธุรกรรมการโอนเงินตราต่างประเทศ เผยแพร่โดยสมาคมธนาคารไทย และสมาคมธนาคารนานาชาติ

- กรณีเพื่อการลงทุน หรือการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน
- กรณีเพื่อชำระภาระหรือรอชำระภาระ¹¹ ที่ไม่ใช่เพื่อการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงภาระผูกพันที่จะต้องชำระเงินให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ เช่น ค่าสินค้าบริการ เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามเงื่อนไข หรือไม่ใช่วัตถุประสงค์ negative list และให้ ธพ. รับทำธุรกรรมได้ตามภาระ

(2) การชำระเงินเกี่ยวกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศหรือชำระเงินที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรม FX/FX กับต่างประเทศ ให้ตรวจสอบ ดังนี้

- กรณีเพื่อการลงทุน หรือการลงทุน ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน
- กรณีที่ไม่ใช่เพื่อการลงทุน
 - กรณีชำระเงินเกี่ยวกับการทำอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรต่างประเทศที่ทำเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedging) ซึ่งไม่รวมอนุพันธ์ที่อ้างอิงราคาทองคำ¹² เช่น ชำระเงินจากการป้องกันความเสี่ยงราคาสินค้าโภคภัณฑ์กับคู่สัญญาในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่แสดงความเสี่ยงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์
 - กรณีชำระเงินเกี่ยวกับการทำธุรกรรม FX/FX กับต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงว่ามีภาระผูกพันที่ต้องชำระเป็นเงินสกุล FX

(3) การโอนเงินให้แก่ผู้รับเงินปลายทางที่น่าสงสัย (end beneficiary) เช่น สถาบันการเงินในต่างประเทศ บริษัททองคำ และบริษัท crypto exchange ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงภาระผูกพันที่จะต้องชำระเงินให้บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ โดยหากพิจารณาแล้วเป็นไปตามเงื่อนไขตาม (5) สำหรับกรณี crypto exchange หรือไม่ใช่การทำธุรกรรมเพื่อวัตถุประสงค์ negative list ให้ ธพ. รับทำธุรกรรมได้ตามภาระ

(4) การชำระคืนเงินกู้

- กรณีเงินกู้ไม่นำเข้า การชำระคืนต้นเงินกู้จากต่างประเทศที่ไม่ได้นำเข้าประเทศ และดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้อง ให้ ธพ. เรียก (1) เอกสารหลักฐานแสดงรายละเอียดการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ และ (2) เอกสารหลักฐานการนำเงินไปชำระภาระในต่างประเทศเพื่อยืนยันว่าลูกค้านำเงินกู้ดังกล่าวไปใช้ตามเงื่อนไข หรือไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ negative list หรือสำเนาแบบคำขอยกเว้น/ผ่อนผัน การจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ (สามารถใช้หลักฐานการรายงาน Export Payment Exemption (EPE) จากระบบ DAP ได้) โดยกรณีชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ให้แสดงเอกสารหลักฐานเรียกเก็บเงินค่าดอกเบี้ยหรือเอกสารแสดงการคำนวณดอกเบี้ยด้วย

¹¹ ภาระหมายความว่ารวมถึงภาระที่จะส่งเงินไปฝากเข้าบัญชีตนเองที่เปิดไว้กับสถาบันการเงินในต่างประเทศ เพื่อเป็นการบริหารเงินในลักษณะ Notional pooling ตามนโยบายของบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือในต่างประเทศ

¹² อ้างอิงตามข้อ 47/2 ของประกาศเจ้าพนักงานฯ

- กรณีเงินกู้นำเข้า ให้ ธพ. ดำเนินการตามกรณีทั่วไปในข้อ 2.1 ในหมวดนี้

(5) **การชำระค่าสินทรัพย์ดิจิทัล** ให้ทำได้เฉพาะกรณีส่งเงินไปชำระค่าสินทรัพย์ดิจิทัล (DA) ต่างประเทศ โดยกองทุนรวม และกองทุนส่วนบุคคล ภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. เพื่อชำระค่า DA ให้แก่ NR โดยแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักฐานการเป็นกองทุนรวม หรือ กองทุนส่วนบุคคล และหลักฐานการลงทุนหรือซื้อขาย DA กับ NR

สำหรับแนวทางการเรียกเอกสารหลักฐานกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็น วัตถุประสงค์ที่มีเงื่อนไข หรือเป็นวัตถุประสงค์ negative list ให้ ธพ. ดำเนินการโดยพิจารณาจากกลุ่ม ลูกค้าว่าเป็นกลุ่มลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB แล้วหรือไม่ โดยมีแนวทางการเรียกเอกสารหลักฐาน ดังนี้

- หากลูกค้าผ่านกระบวนการ KYB ตามหลักการที่ ธพ. กำหนดแล้ว ไม่ว่าจะ เป็น วัตถุประสงค์ที่เคยผ่านกระบวนการ KYB หรือวัตถุประสงค์ใหม่ ให้ ธพ. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเป็น รายครั้งหรือรายปี
- กรณีลูกค้าไม่ผ่านกระบวนการ KYB ธพ. ต้องเรียกเอกสารหลักฐานทุกครั้งในทุก จำนวน เพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมเป็นไปตามเงื่อนไข หรือไม่ใช่วัตถุประสงค์ negative list

แนวทางการเรียกเอกสารหลักฐานกรณีโอนเงินออกที่อาจเข้าข่ายเป็นวัตถุประสงค์ที่มีเงื่อนไข หรือวัตถุประสงค์ negative list (มีขั้นตอนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีทั่วไปตามข้อ 2.1)	
ลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB	ลูกค้าที่ไม่ผ่านกระบวนการ KYB
ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานเป็นรายครั้งหรือรายปี	เรียกเอกสารหลักฐานทุกครั้งในทุกจำนวน
<u>ตัวอย่าง:</u> - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 1: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 2: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. สามารถยกเว้นการเรียกเอกสารหลักฐานได้ หากเป็นธุรกรรมในปีเดียวกัน - ลูกค้า ก ทำธุรกรรมครั้งที่ 3: ชำระคืนเงินกู้ไม่นำเข้า หรือฝากบัญชีตัวเองเพื่อชำระเงินลงทุนโดยตรง ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน	<u>ตัวอย่าง:</u> - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 1: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 2: โอนเงินไปเข้าบัญชีตนเองในต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าในต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน - ลูกค้า ข ทำธุรกรรมครั้งที่ 3: ชำระคืนเงินกู้ไม่นำเข้า หรือฝากบัญชีตัวเองเพื่อชำระเงินลงทุนโดยตรง ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐาน

2.3 กรณีการส่งเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของนิติบุคคลรับอนุญาตกรณีเพื่อการลงทุน ในทุกจำนวน เป็นรายครั้งหรือรายปี (ไม่สามารถใช้กระบวนการ KYB ได้) ดังนี้

2.3.1 กรณีผู้ลงทุน¹³ ทั้งกรณีการลงทุนผ่านตัวแทนการลงทุนหรือไม่ผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกหนังสือรับรองของผู้ลงทุน ซึ่งรับรองว่าผู้ลงทุนรับทราบและจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นรายครั้งหรือรายปี ทั้งนี้ กรณีผู้ลงทุนที่เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ ตามงบดุลตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท อาจเรียกเอกสารหลักฐานแสดงการเป็นผู้ลงทุนดังกล่าวเพิ่มเติมได้ เช่น งบการเงินปีล่าสุด

2.3.2 กรณีบุคคลรายย่อย

(1) กรณีลงทุนโดยไม่ผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกหนังสือรับรองของบุคคลรายย่อย ซึ่งรับรองว่าบุคคลรายย่อยรับทราบและจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นรายครั้งหรือรายปี

(2) กรณีลงทุนผ่านตัวแทนการลงทุน ให้เรียกหนังสือรับรองของตัวแทนการลงทุน ซึ่งรับรองว่าการซื้อ แลกเปลี่ยน หรือถอนเงินตราต่างประเทศเป็นไปเพื่อการลงทุนหรือทำธุรกรรมผ่านตัวแทนการลงทุน เป็นรายครั้งหรือรายปี

กรณีที่ตัวแทนการลงทุนเป็นผู้ซื้อ หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแทนผู้ลงทุน หรือบุคคลรายย่อย ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองของตัวแทนการลงทุน ซึ่งรับรองว่าการซื้อ หรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศดังกล่าวเป็นไปเพื่อการลงทุนแทนผู้ลงทุนหรือบุคคลรายย่อย โดย ธพ. สามารถเรียกหนังสือรับรองเป็นรายครั้งหรือรายปีก็ได้

2.4 กรณีการชำระค่าทองคำ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่แสดงภาระที่ต้องชำระค่าทองคำนำเข้า ในทุกจำนวนในวันที่ทำธุรกรรม (ไม่สามารถใช้กระบวนการ KYB ได้) เว้นแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้เรียกเอกสารดังกล่าวภายใน 2 วันทำการถัดไปได้ รวมทั้งให้เรียกเอกสารเรียกเก็บเงิน และเอกสารใบขนทองคำไม่เกิน 5 วันทำการนับจากวันครบกำหนดชำระเงิน

หมวดที่ 4 แนวทางการรับซื้อหรือรับฝากเงินตราต่างประเทศของลูกค้า Resident ที่ได้รับมาจากต่างประเทศ

เมื่อลูกค้าได้รับเงินตราต่างประเทศจากต่างประเทศ และประสงค์จะขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศกับ ธพ.¹⁴ โดยลูกค้าได้แจ้งวัตถุประสงค์ของเงินตราต่างประเทศที่ได้รับให้ ธพ. ทราบแล้ว ให้ ธพ. ดำเนินการตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

¹³ “ผู้ลงทุน” ได้แก่ (1) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2) สำนักงานประกันสังคม (3) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (4) กองทุนรวม (ไม่รวมกองทุนส่วนบุคคล) (5) ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พุทธศักราช 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (6) บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัย (7) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง (8) นิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยที่มีสินทรัพย์ตามงบดุลตั้งแต่ 5,000 ล้านบาท (9) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (10) ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตามพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

¹⁴ กรณีลูกค้าได้รับชำระเงินจากบัญชี FCD ของ NR ให้นำแนวทางตามหมวดที่ 4 นี้มาปฏิบัติตามด้วย

ลูกค้า Resident ขายหรือฝาก FX ที่ได้รับมาจากต่างประเทศ โดยแจ้งวัตถุประสงค์

1. การรับซื้อหรือรับฝากเงินตราต่างประเทศของลูกค้า ที่ไม่เกี่ยวกับค่าทองคำและธนบัตรเงินตราต่างประเทศ

1.1 วัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่ watchlist และไม่เกี่ยวกับค่าทองคำและธนบัตรเงินตรา

ต่างประเทศ (non watchlist)

- กรณีมูลค่าธุรกรรมต่ำกว่า 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า: ให้ลูกค้าแจ้งวัตถุประสงค์การได้รับโอนเงินตราต่างประเทศต่อ ธพ. โดย ธพ. ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน
- กรณีมูลค่าธุรกรรมตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า: ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงแหล่งที่มาเงินตราต่างประเทศของลูกค้า เช่น เอกสารการรับเงินค่าสินค้าหรือบริการ ยกเว้นกรณีลูกค้าที่ผ่านกระบวนการ KYB ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน

1.2 วัตถุประสงค์ watchlist ซึ่งประกอบไปด้วย (1) รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ไทย

(2) รายได้จากการขายสินทรัพย์ดิจิทัล (3) เงินทุนจากต่างประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินลงทุนในกิจการในเครือ/สาขา เงินลงทุนในหลักทรัพย์ เงินกู้/ให้กู้ และเงินส่วนต่างธุรกรรมอนุพันธ์ และ (4) เงินตราต่างประเทศที่ได้จากแหล่งที่มาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การรับค่าสินค้า การรับค่าบริการ รายได้ และเงินโอนและบริจาค เงินลงทุน และธนบัตรและเงินฝาก

- กรณีมูลค่าธุรกรรมต่ำกว่า 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า: ให้ลูกค้าแจ้งวัตถุประสงค์การได้รับโอนเงินตราต่างประเทศต่อ ธพ. โดย ธพ. ไม่ต้องเรียกเอกสารหลักฐาน
- กรณีมูลค่าธุรกรรมตั้งแต่ 200,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า: ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานแสดงแหล่งที่มาเงินตราต่างประเทศของลูกค้า (ไม่สามารถใช้กระบวนการ KYB ได้) ทั้งนี้ กรณีรายได้จากการขายสินทรัพย์ดิจิทัล ให้ ธพ. เรียกเอกสารแสดงแหล่งที่มาของเงินที่นำไปซื้อสินทรัพย์ดิจิทัล หรือแหล่งที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัล เพิ่มเติมจากเอกสารการขายสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

2. การรับซื้อหรือรับฝากเงินตราต่างประเทศของลูกค้าที่เกี่ยวกับค่าทองคำ ให้ ธพ. เรียกเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าลูกค้าขายทองคำในต่างประเทศในทุกจำนวนในวันที่ทำธุรกรรม (ไม่สามารถใช้กระบวนการ KYB ได้) เว้นแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้เรียกเอกสารดังกล่าวภายใน 2 วันทำการถัดไปได้ รวมทั้งให้เรียกเอกสารเรียกเก็บเงินและเอกสารใบขนทองคำ¹⁵ ไม่เกิน 5 วันทำการนับจากวันครบกำหนดชำระเงิน

¹⁵ ต้องเป็นการส่งทองคำออกจากไทย

3. การรับซื้อหรือรับฝากธนบัตรเงินตราต่างประเทศของลูกค้า

- ไม่เกินวันละ 15,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า: ให้ ธพ. รับซื้อหรือรับฝากธนบัตรเงินตราต่างประเทศของลูกค้าได้ โดยไม่เรียกเอกสารหลักฐาน
- กรณีเกินกว่า 15,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า: ให้ ธพ. เรียกเอกสารที่แสดงว่าเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศ เช่น เอกสารหลักฐานที่แสดงว่าเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศ (เอกสารสำแดงกรมศุลกากร) หรือเอกสารแสดงการซื้อเงินจากผู้ประกอบธุรกิจ FX ทั้งนี้ ไม่สามารถใช้กระบวนการ KYB ได้

หมวดที่ 5 แนวทางการให้บริการธุรกรรมเงินตราต่างประเทศแก่ลูกค้า

ธพท. ขอความร่วมมือให้ ธพ. ให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้คำแนะนำลูกค้าในการทยอยเข้าทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ สำหรับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศที่มีมูลค่าสูง เพื่อลดผลกระทบต่อตลาด และเพื่อให้ลูกค้ารวมทั้งผู้ร่วมตลาดได้ประโยชน์จากการผ่อนคลายหลักเกณฑ์ของ ธพท. อย่างเต็มที่